

Zbierka súdnych rozhodnutí

ROZSUDOK VŠEOBECNÉHO SÚDU (štvrtá komora)

z 15. decembra 2021 *

„Odvolanie – Verejná služba – Úradníci – Preloženie do tretej krajiny – Rodinný byt poskytnutý inštitúciou – Nedodržanie povinnosti bývať v ňom s rodinou – Disciplinárne konanie – Disciplinárny postih odkladu postupu do vyššieho platového stupňa – Náhrada ujmy spôsobenej Úniou – Článok 22 služobného poriadku – Zamietnutie žaloby vo veci samej – Zrušenie odvolania – Opätovné preskúmanie rozsudku o odvolaní Súdnym dvorom a jeho zrušenie – Vrátenie veci Všeobecnému súdu“

Vo veci T-693/16 P-RENV-RX,

HG, v zastúpení: L. Levi, advokátka,

odvolateľ,

ďalší účastník konania:

Európska komisia, v zastúpení: T. Bohr, splnomocnený zástupca, za právnej pomoci A. Dal Ferro, advokát,

žalovaná v konaní na prvom stupni,

ktorej predmetom je odvolanie podané proti rozsudku Súdu pre verejnú službu Európskej únie (druhej komory) z 19. júla 2016, HG/Komisia (F-149/15, EU:F:2016:155), a ktorým sa navrhuje zrušenie tohto rozsudku,

VŠEOBECNÝ SÚD (štvrtá komora),

v zložení: predseda komory S. Gervasoni, sudcovia L. Madise (spravodajca), P. Nihoul,

tajomník: L. Ramette, referent,

so zreteľom na rozsudok Súdneho dvora z 26. marca 2020 a po pojednávaní zo 17. júna 2021,

vyhlásil tento

* Jazyk konania: francúzština.

Rozsudok¹

[omissis]

- 2 Svojím odvolaním podaným podľa článku 9 prílohy I k Štatútu Súdneho dvora Európskej únie sa odvolateľ, HG, ktorý je úradníkom Európskej komisie, domáha zrušenia napadnutého rozsudku, ktorým Súd pre verejnú službu zamietol jeho žalobu smerujúcu v prvom rade k zrušeniu rozhodnutia Komisie z 10. februára 2015, ktorým mu bol uložený disciplinárny postih odkladu postupu do vyššieho platového stupňa na dobu 18 mesiacov a ktorým mu bola uložená povinnosť nahradiť ujmu, ktorú údajne spôsobil Komisii, vo výške 108 596,35 eura (ďalej len „sporné rozhodnutie“), a v prípade potreby k zrušeniu rozhodnutia o zamietnutí jeho sťažnosti proti spornému rozhodnutiu a subsidiárne k zníženiu finančnej sankcie stanovenej v tomto rozhodnutí, a napokon k uloženiu povinnosti Komisii nahradiť nemajetkovú ujmu a ujmu na povesti, ktoré mu boli údajne spôsobené, ohodnotené na sumu 20 000 eur, ako aj povinnosti nahradiť všetky trovy konania.

[omissis]

Konanie a návrhy účastníkov konania

[omissis]

- 39 Prvý rozsudok o odvolaní, zrušujúci napadnutý rozsudok z dôvodu protiprávnosti zostavenia rozhodovacieho zloženia Súdu pre verejnú službu, ktoré ho vydalo, bol vydaný po tomto konaní, ale on samotný bol zrušený Súdny dvorom, ako je uvedené v bodoch 1 a 3 vyššie, a vec bola vrátená Všeobecnému súdu. Z tohto dôvodu vec, ktorá bola vrátená Všeobecnému súdu v zmysle prvého rozsudku o odvolaní, aby rozhodol o žalobe podanej odvolateľom pred Súdom pre verejnú službu (vec T-440/18 RENV), bola ukončená rozhodnutím tajomníka z 26. marca 2020.

[omissis]

- 45 Prednesy účastníkov konania a ich odpovede na otázky, ktoré im položil Všeobecný súd, boli vypočuté na pojednávaní zo 17. júna 2021. Ústna fáza konania bola ukončená v ten istý deň.
- 46 Odvolateľ navrhuje, aby Všeobecný súd:
- zrušil napadnutý rozsudok,
 - zrušil sporné rozhodnutie,
 - v prípade potreby zrušil rozhodnutie o zamietnutí sťažnosti,
 - subsidiárne, znížil finančnú sankciu stanovenú v spornom rozhodnutí,
 - uložil Komisii povinnosť nahradiť jeho nemajetkovú ujmu a ujmu na povesti vo výške 20 000 eur,
 - uložil Komisii povinnosť nahradiť všetky trovy konania na oboch stupňoch.

¹ Uvedené sú len tie body tohto rozsudku, ktorých zverejnenie považuje Všeobecný súd za užitočné.

47 Komisia navrhuje, aby Všeobecný súd:

- zamietol odvolanie,
- uložil odvolateľovi povinnosť nahradiť všetky trovy konania.

Právny stav

O odvolaní

[omissis]

O odvolacích dôvodoch uvádzaných proti napadnutému rozsudku v súvislosti s finančnou zodpovednosťou odvolateľa stanovenou v spornom rozhodnutí

[omissis]

– *O odvolacom dôvode založenom na nesprávnych právnych posúdeniach, ktorých sa dopustil súd rozhodujúci vo veci samej, pokiaľ ide o finančnú zodpovednosť odvolateľa stanovenú v spornom rozhodnutí*

83 Odvolateľ najprv v bode 11 odvolania uvádza, že pri preskúmaní jeho tvrdení „o neexistencii uvádzaných porušení povinnosti lojality“ sa Súd pre verejnú službu v bode 151 napadnutého rozsudku domnieval, že vzhľadom na to, že povinnosť lojality úradníka Únie voči nej je stanovená všeobecným a objektívnym spôsobom, nie je podstatné, aké dôvody viedli odvolateľa k porušeniu tejto povinnosti, za predpokladu, že boli preukázané. Odvolateľ však uvádza, že ak menovací orgán uplatňuje článok 22 služobného poriadku, ktorý môže založiť finančnú zodpovednosť úradníka voči Únii v dôsledku závažného previnenia, ktorého sa dopustil pri plnení svojich povinností alebo v súvislosti s ním, mal by prihliadnuť na prípadné poľahčujúce okolnosti, ktoré sa môžu vyskytnúť v odôvodnení vysvetľujúcom nesplnenie povinnosti tohto úradníka. V opačnom prípade dôjde k porušeniu zásady proporcionality. Rozhodnutím, že dôvody vysvetľujúce jeho správanie neboli podstatné, sa preto Súd pre verejnú službu dopustil nesprávneho právneho posúdenia tak s ohľadom na článok 22 služobného poriadku, ako aj s ohľadom na zásadu proporcionality.

[omissis]

86 Článok 22 prvý odsek služobného poriadku stanovuje, že „úradníka možno požiadať, aby vcelku alebo sčasti nahradil škodu, ktorá vznikla v dôsledku závažného previnenia z jeho strany počas plnenia jeho povinností alebo v súvislosti s ním“.

[omissis]

90 Článok 11 prvý odsek prvá veta služobného poriadku, podľa ktorej „úradník vykonáva svoje povinnosti a správa sa výlučne v súlade so záujmami Únie“, zakotvuje povinnosť lojality úradníkov Únie voči nej. Táto povinnosť je výslovne uvedená ďalej v tomto odseku v tretej vete, ktorá spresňuje, že úradník si pridelené povinnosti plní vecne, nestranne a so zreteľom na svoju povinnosť lojality voči Únii. Táto povinnosť je tiež výslovne uvedená v článku 17a služobného

poriadku, ktorý sa týka obmedzení slobody prejavu úradníkov. Spôsoby dodržiavania povinnosti lojality sú spresnené s ohľadom na niektoré aspekty alebo niektoré okolnosti vo viacerých ustanoveniach služobného poriadku, ako sú články 12, 12b alebo 17a.

[*omissis*]

- 93 Vzniká teda otázka, či dôvody, ktoré môžu viesť úradníka k správaniu, ktoré je úplne alebo sčasti diktované inými záujmami, ako sú záujmy Únie, alebo dokonca k správaniu, ktoré je s nimi v rozpore, napríklad úmyslom škodiť, korupciou, bezohľadnosťou, politickou motiváciou, snahou získať pre seba alebo iných výhodu, neprekonateľným vonkajším tlakom, osobným imperatívom, musia byť zohľadnené na účely posúdenia, či toto správanie predstavuje alebo nepredstavuje znak nelojálnosti voči Únii.
- 94 Súd pre verejnú službu v bode 151 napadnutého rozsudku odpovedal záporne, opierajúc sa o rozsudok z 23. októbra 2013, Gomes Moreira/ECDC (F-80/11, EU:F:2013:159). V tomto rozsudku bolo v bodoch 65 a 66 v podstate rozhodnuté, že konštatovanie porušenia viacerých služobných povinností týkajúcich sa najmä zabezpečenia lojality úradníkov nezáviselo od okolnosti, že dotknutý úradník spôsobil škodu Únii alebo že jeho správanie viedlo k sťažnostiam. Samotné toto posúdenie sa opieralo o súdny precedens (rozsudok z 3. júla 2001, E/Komisia, T-24/98 a T-241/99, EU:T:2001:175, bod 76), v ktorom bolo rozhodnuté, že nie je potrebné, aby sa dotknutý úradník svojím správaním snažil získať osobný prospech alebo aby toto správanie spôsobilo škodu inštitúcii na účely konštatovania nesplnenia viacerých povinností tohto druhu. V inej veci, v ktorej bol vydaný rozsudok z 19. marca 1998, Tzoanos/Komisia (T-74/96, EU:T:1998:58, bod 66), na ktorý sa tiež odkazovalo ako na súdny precedens v rozsudku z 3. júla 2001, E/Komisia (T-24/98 a T-241/99, EU:T:2001:175), pokiaľ ide o možné nesplnenie povinnosti úradníka požiadať o povolenie na výkon externej činnosti, ktorá patrí pod povinnosť lojality a ktorá má všeobecný dosah, bolo rozhodnuté, že na účely posúdenia nesplnenia tejto povinnosti nebolo podstatné vedieť, či táto činnosť mohla vyvolať konflikt záujmov vzhľadom na funkcie vykonávané týmto úradníkom.
- 95 Na rozdiel od toho, čo sa domnieval Súd pre verejnú službu, z týchto predchádzajúcich rozhodnutí nevyplýva, že dôvody, ktoré viedli úradníka k správaniu porušujúcemu niektoré z jeho povinností voči Únii, nemôžu byť v žiadnom prípade zohľadnené na účely určenia, či bol voči Únii nelojálny.
- 96 Je síce pravda, že hoci niektoré okolnosti sú svojou povahou v tejto súvislosti irelevantné, ako sú okolnosti zistené v rozsudkoch uvedených v bode 94 vyššie, otázka, či správanie bolo nelojálne, závisí práve od kontextu, do ktorého patrí. Napríklad úradník si môže myslieť, že koná v súlade so záujmami Únie pri výkone svojich funkcií, ale v skutočnosti koná proti nim, pretože nezvláda osobitne zložitú a novú situáciu, čo nemusí nevyhnutne odrážať nedostatok lojálnosti z jeho strany, aj keď v istom momente stratil z dohľadu záujmy Únie. Vážny osobný problém úradníka môže v jeho správaní dočasne odsunúť záujmy Únie na druhé miesto bez toho, aby mu v závislosti od okolností mohol byť preto stále vytýkaný nedostatok lojality. Naproti tomu, ak úradník uvádza, že porušil záujmy Únie, lebo nezvládol situáciu, alebo že odsunul záujmy Únie na druhé miesto vo vzťahu k vážnym osobným problémom, na účely posúdenia jeho lojality voči Únii je relevantné vedieť, či o svojich problémoch informoval svojich nadriadených a aký prístup v tomto kontexte zaujal.

- 97 Na účely posúdenia lojálnosti osoby treba preto posúdiť jej správanie vo vzťahu k subjektu alebo osobe, ktorej má byť táto lojalita prejavovaná, v závislosti od kontextu. Článok 11 prvý odsek prvá veta služobného poriadku, podľa ktorého „úradník vykonáva svoje povinnosti a správa sa výlučne v súlade so záujmami Únie“, stanovuje v tejto súvislosti všeobecné správanie charakterizujúce lojalitu voči Únii, ale nepredstavuje jej absolútnu definíciu vylučujúcu zohľadnenie kontextu, v ktorom musí byť posúdená táto lojalita, vyžadovaná na základe článku 11 prvého odseku tretej vety služobného poriadku, v ktorom je stanovená povinnosť úradníkov Únie plniť si svoje povinnosti „so zreteľom na svoju povinnosť lojality voči Únii“.
- 98 V tejto súvislosti v rozsudkoch, o ktoré sa Súd pre verejnú službu priamo alebo nepriamo oprel v bode 151 napadnutého rozsudku, sa posúdenie, podľa ktorého sú v podstate jednotlivé služobné povinnosti stanovené všeobecným a objektívnym spôsobom, týka samotných týchto povinností, ale neznamená, že zo všeobecnejšieho hľadiska sa lojálnosť alebo nelojálnosť úradníka Únie musí posúdiť nezávisle od okolností, za ktorých sa správal daným spôsobom, a dôvodov, pre ktoré sa takto správal. Súd pre verejnú službu sa teda dopustil nesprávneho právneho posúdenia, keď rozhodol, že dôvody odôvodňujúce správanie odvolateľa boli irelevantné na účely konštatovania porušenia jeho povinnosti lojality.
- 99 Okrem toho odvolateľ správne tvrdí, že na účely kvalifikácie správania úradníka v rámci uplatnenia článku 22 služobného poriadku za správanie zakladajúce závažné previnenie menovací orgán musí vziať do úvahy okolnosti a nemôže sa uspokojiť s konštatovaním, že dotknutý úradník porušil pravidlá, ktoré sa na neho vzťahujú, alebo inak povedané, nemôže sa uspokojiť s konštatovaním, že nesplnil niektoré zo svojich povinností.
- [omissis]
- 102 V rámci preskúmania zákonnosti sa súd rozhodujúci vo veci samej môže na účely zamietnutia žalobných dôvodov alebo tvrdení žalobcu oprieť o konštatovania, posúdenia a kvalifikácie uvedené v napadnutom akte, pokiaľ sú zákonné, a odôvodniť okrem toho zamietnutie týchto dôvodov a týchto tvrdení svojimi vlastnými právnymi úvahami (pozri v tomto zmysle uznesenie z 27. septembra 2004, UER/M6 a i., C-470/02 P, neuverejnené, EU:C:2004:565, body 69 a 70, a rozsudok z 21. septembra 2010, Švédsko a i./API a Komisia, C-514/07 P, C-528/07 P a C-532/07 P, EU:C:2010:541, bod 65). Naproti tomu v rámci preskúmania zákonnosti súd rozhodujúci vo veci samej nemôže svojím vlastným posúdením alebo odôvodnením nahradiť odôvodnenie autora napadnutého aktu na účely jeho odôvodnenia (pozri v tomto zmysle rozsudky z 27. januára 2000, DIR International Film a i./Komisia, C-164/98 P, EU:C:2000:48, bod 38, a z 24. januára 2013, Frucona Košice/Komisia, C-73/11 P, EU:C:2013:32, body 88 a 89). Pokiaľ však vykonáva neobmedzenú právomoc, ako na základe článku 91 ods. 1 služobného poriadku v sporoch finančného charakteru medzi Úniou a jej úradníkmi, a osobitne na základe článku 22 tretieho odseku služobného poriadku v sporoch týkajúcich sa finančnej zodpovednosti úradníkov voči Únii, súd rozhodujúci vo veci samej môže sám zohľadniť všetky okolnosti veci, a teda poskytnúť v tejto súvislosti svoje vlastné posúdenie alebo odôvodnenie na účely odôvodnenia platby sumy jedným účastníkom konania druhému (pozri v tomto zmysle rozsudky z 27. októbra 1987, Houyoux a Guery/Komisia, 176/86 a 177/86, EU:C:1987:461, bod 16, a z 20. mája 2010, Gogos/Komisia, C-583/08 P, EU:C:2010:287, bod 44 a citovanú judikatúru).
- 103 V prejednávanej veci treba konštatovať, že tým, že Súd pre verejnú službu v bode 159 napadnutého rozsudku uviedol, že situácia odvolateľa bola protiprávna od septembra 2008, zopakoval posúdenie nachádzajúce sa v spornom rozhodnutí v odôvodneniach 22 a 37. Zopakovanie tohto

posúdenia však, ako vyplýva z bodu 160 napadnutého rozsudku, smerovalo iba k vyvráteniu tvrdení odvolateľa o posúdení ujmy, ktorú mohol spôsobiť Únii, ktorej existenciu namietal až do septembra 2009, na rozdiel od tvrdenia odvolateľa však nesmerovalo k uvádzaniu toho, že podmienky uplatnenia článku 22 služobného poriadku boli splnené od septembra 2008. Súd pre verejnú službu teda nekvalifikoval správanie odvolateľa medzi septembrom 2008 a decembrom 2008 za závažné previnenie, ani okrem toho netvrdí, že menovací orgán zistil závažné previnenie za obdobie začínajúce septembrom 2008, a teda neskreslil v tejto súvislosti obsah spisu, ako to tvrdí odvolateľ v bode 14 odvolania.

104 Okrem toho tým, že v tom istom bode 159 napadnutého rozsudku uviedol, že delegácia nemala od januára 2009 možnosť využívať služobný byt odvolateľa na nové účely, Súd pre verejnú službu skutočne pridal, aj pri zohľadnení rozhodnutia o zamietnutí sťažnosti odvolateľa, dôvod vo vzťahu k spornému rozhodnutiu, v ktorom sa len uvádzalo, že ujma vznikla z neodôvodneného hradenia nákladov Úniou za nájom rodinného bytu daného k dispozícii odvolateľovi. Tento dodatočný dôvod uvádzaný Súdom pre verejnú službu však pozostáva len z konštatovania, že správanie odvolateľa neumožnilo znížiť ujmu stanovenú v spornom rozhodnutí, ale nestanovuje dodatočnú ujmu. Navyše toto posúdenie môže patriť do výkonu neobmedzenej právomoci Súdu pre verejnú službu týkajúcej sa finančnej zodpovednosti odvolateľa, právomoci, ktorú okrem toho odvolateľ navrhoval vykonať. Na základe toho nesprávne právne posúdenie založené na tom, že Súd pre verejnú službu uviedol v bode 159 napadnutého rozsudku novú hypotetickú ujmu, ktorá nemôže založiť finančnú zodpovednosť odvolateľa, nie je preukázané. Treba tiež konštatovať, že dodatočný dôvod uvádzaný Súdom pre verejnú službu nemôže vyvolať skreslenie obsahu spisu, tak ako je uvedené v bode 67 vyššie.

105 Odvolateľ sa ďalej v bodoch 21 až 23 odvolania domnieva, že preskúmaním jeho tvrdení o „porušení päťročnej premlčacej lehoty alebo primeranej lehoty“ sa Súd pre verejnú službu dopustil nesprávneho právneho posúdenia, keď rozhodol, že premlčacia lehota piatich rokov stanovená v článku 85 druhom odseku služobného poriadku, uvádzaná v žalobe, sa neuplatňovala na jeho situáciu.

[omissis]

107 Súd pre verejnú službu v bodoch 167 a 168 napadnutého rozsudku zdôraznil, opierajúc sa o rozsudok z 27. januára 2016, DF/Komisia, (T-782/14 P, EU:T:2016:29, bod 54), že článok 85 služobného poriadku sa vzťahuje na náhradu platieb neoprávnene poberaných úradníkom a že v danom prípade odvolateľ nedostal od inštitúcie žiadnu sumu, ale spôsobil jej finančnú ujmu a že sumy, ktoré inštitúcia zaplatila prenajímateľovi, neboli platené neoprávnene.

[omissis]

109 Pokiaľ ide o podstatu veci, treba zdôrazniť, že rozsudok z 27. januára 2016, DF/Komisia (T-782/14 P, EU:T:2016:29), uvádzaný Súdom pre verejnú službu, spomenutý v bode 107 vyššie, neumožňuje dospieť k záveru, že článok 85 služobného poriadku sa neuplatňuje na situáciu, v ktorej je priznaná vecná výhoda. Uvádzajúc v bode 54 tohto rozsudku vydanom vo veci, v ktorej žalobca-úradník, od ktorého bolo požadované vrátenie neoprávneného plnenia, tvrdil, že nemohol získať späť časť presunutú bývalej manželke v rámci výživného, sa totiž Všeobecný súd obmedzil na rozhodnutie, že článok 85 služobného poriadku sa týka iba finančného vzťahu medzi úradníkom, ktorý poberal neoprávnené platby, a dotknutou inštitúciou, bez ohľadu na prípadné dôsledky vymáhania pre úradníka vo vzťahu k iným osobám, ktoré mohli mať priamo alebo nepriamo prospech z neoprávnených platieb vymáhaných touto inštitúciou, keďže tieto otázky

patria do súkromného práva. V dôsledku toho sa uvedený rozsudok nevyjadruje k otázke, či možno vecnú výhodu, akou je poskytnutie služobného bytu, považovať za súčasť finančného vzťahu medzi úradníkom a jeho inštitúciou a môže byť predmetom žaloby o vrátenie neoprávneného plnenia. Okrem toho nič nebráni tomu, aby vecná výhoda poskytnutá bez právneho dôvodu, ktorá zodpovedá nepriamemu vyplateniu sumy, bola predmetom vrátenia. V opačnom prípade by inštitúcie nemohli nikdy získať vrátenie týchto neoprávnených výhod, okrem prípadu začatia konania stanoveného v článku 22 služobného poriadku a preukázania závažného previnenia dotknutých úradníkov, čo by bolo nevhodné za určitých okolností a viedlo by k rozdielnemu zaobchádzaniu medzi úradníkmi, ktorí získali neoprávnenú výhodu vo forme priamej platby peňažnej sumy, a tými, ktorí získali neoprávnenú výhodu vo forme vecnej výhody. Aj rozhodnutím, že odvolateľ sa nemohol odvolať na článok 85 služobného poriadku, keďže priamo nezískal žiadnu sumu od svojej inštitúcie, sa Súd pre verejnú službu dopustil nesprávneho právneho posúdenia.

- 110 Ak dôvody rozsudku súdu rozhodujúceho vo veci samej uvádzajú porušenie práva Únie, ale jeho výrok sa zdá byť dôvodný na základe iných právnych dôvodoch, odvolanie treba zamietnuť. Rovnaký prístup platí vo vzťahu k analýze žalobného dôvodu alebo časti žalobného dôvodu posudzovanej samostatne, vykonanej súdom rozhodujúcim vo veci samej (pozri v tomto zmysle rozsudok z 9. júna 1992, Lestelle/Komisia, C-30/91 P, EU:C:1992:252, body 27 až 29).
- 111 V prejednávanej veci súd pre verejnú službu v bode 167 napadnutého rozsudku tiež pripomenul, že odvolateľ svojím správaním spôsobil svojej inštitúcii finančnú ujmu. Toto pripomenutie vedie k zdôrazneniu toho, že finančná zodpovednosť odvolateľa nebola preukázaná menovacím orgánom na základe článku 85 služobného poriadku týkajúceho sa náhrady neoprávnených platieb na základe konštatovania neoprávnenej výhody, ale na základe článku 22 služobného poriadku týkajúceho sa náhrady škody, ktorá vznikla Únii v dôsledku závažného previnenia zo strany jej úradníkov počas plnenia svojich povinností alebo v súvislosti s ním, na základe zistenia škody spôsobenej Únii z dôvodu závažného previnenia odvolateľa.
- 112 Treba zdôrazniť, že podmienky uplatnenia článku 85 a článku 22 služobného poriadku sú jasne odlišné, rovnako ako ich kontext. Rozhodnutie o náhrade neoprávnených platieb predpokladá podľa článku 85 služobného poriadku len preukázanie toho, že určitá suma alebo zodpovedajúca výhoda bola neoprávnene poskytnutá dotknutému úradníkovi a že tento vedel o jej neoprávnenosti, alebo neoprávnenosť bola taká zjavná, že o nej musel vedieť, zatiaľ čo rozhodnutie o povinnosti nahradiť škodu podľa článku 22 služobného poriadku predpokladá preukázanie závažného previnenia úradníka, ktorý túto škodu spôsobil. Rozhodnutie o náhrade neoprávnených platieb môže byť prijaté prípadne po zistení skutkových okolností alebo pripomienok dotknutého úradníka, hneď ako sú splnené podmienky stanovené v článku 85 služobného poriadku, zatiaľ čo rozhodnutie o povinnosti nahradiť škodu na základe článku 22 služobného poriadku môže byť prijaté, podľa druhého odseku tohto ustanovenia, až po splnení formalít stanovených v disciplinárnej oblasti, a to, vzhľadom na potrebu charakterizovať závažné previnenie, v zásade po vyšetrovaní, po konaní pred disciplinárnou komisiou a po záverečnej kontradiktórnej fáze s menovacím orgánom, ako je to stanovené v prílohe IX k služobnému poriadku. Tieto rozdiely v povahe a vecných podmienkach a v podmienkach prijatia predmetných rozhodnutí odôvodňujú, že menovací orgán môže v závislosti od okolností konať podľa článku 22 služobného poriadku, keď mohol konať podľa článku 85 služobného poriadku, aj keď pravidlá alebo zásady v oblasti lehôt nie sú rovnaké v týchto dvoch prípadoch, čo môže byť odôvodnené aj týmito rozdielmi.

- 113 So zreteľom na dôvody, ktoré sú uvedené v bodoch 111 a 112 vyššie, Súd pre verejnú službu správne vylúčil pravidlo o osobitnej premlčacej dobe v článku 85 služobného poriadku, uvádzané odvolateľom.
- 114 Odvolateľ sa ďalej v bodoch 24 a 25 odvolania domnieva, že Súd pre verejnú službu sa dopustil nesprávneho právneho posúdenia aj pri preskúmaní jeho tvrdení o „porušení pätročnej premlčacej lehoty alebo primeranej lehoty“, keď zamietol subsidiárne tvrdenia žaloby uvádzajúce, že hoci sa päťročná premlčacia lehota stanovená v článku 85 druhom odseku služobného poriadku neuplatnila, bolo potrebné zohľadniť „ako parameter primeranej lehoty“ na účely uplatnenia článku 22 služobného poriadku päťročnú premlčaciu lehotu stanovenú v článku 81 nariadenia Európskeho parlamentu a Rady (EÚ, Euratom) č. 966/2012 z 25. októbra 2012 o rozpočtových pravidlách, ktoré sa vzťahujú na všeobecný rozpočet Únie, a zrušení nariadenia Rady (ES, Euratom) č. 1605/2002 (Ú. v. EÚ L 298, 2012, s. 1).

[omissis]

- 127 Treba uviesť, že v prejednávanej veci sa tak odvolateľ, ako aj Súd pre verejnú službu pomýlili v pôsobnosti právneho predpisu, keď odvolateľ v bode 130 žaloby odkazoval na ustanovenia článku 81 nariadenia č. 966/2012 na dovolávanie sa premlčania alebo nedodržania primeranej lehoty a keď súd v bode 170 napadnutého rozsudku odkazoval na ustanovenia článku 93 ods. 2 delegovaného nariadenia č. 1268/2012 na účely uplatnenia týchto lehôt a prerušenia uvedenej lehoty.
- 128 V nariadení č. 966/2012, ktoré bolo nariadením upravujúcim rozpočtové pravidlá vzťahujúce sa na všeobecný rozpočet Únie v čase prijatia sporného rozhodnutia, sa článok 81 nachádza v kapitole „Príjmové operácie“ a nasleduje v tej istej kapitole za článkami 78, 79 a 80, ktoré stanovujú zásady, podľa ktorých sú pohľadávky zistené, ich vymáhanie je nariadené a vykonané. Tento článok 81 stanovuje najmä vo svojom odseku 1, že bez toho, aby boli dotknuté ustanovenia osobitných právnych predpisov, ktoré nie sú relevantné v prejednávanej veci, sa na pohľadávky Únie voči tretím stranám uplatňuje premlčacia lehota v dĺžke piatich rokov, a v jeho odseku 2, že Komisia je splnomocnená prijať delegované akty týkajúce sa podrobných pravidiel vzťahujúcich sa na premlčaciu lehotu. Článok 80 delegovaného nariadenia č. 1268/2012, ktorým sa vykonáva článok 78 nariadenia č. 966/2012, stanovuje vo svojom odseku 3, že zodpovedný povolujujúci úradník, ktorý stanovil pohľadávku, o tom informuje dlžníka oznámením o dlhu, pričom toto oznámenie musí spresniť lehotu na uhradenie dlhu, po ktorej uplynutí vzniká nárok na úroky z omeškania, pokiaľ dlh ešte nebol uhradený. Článok 93 delegovaného nariadenia č. 1268/2012, ktorým sa vykonáva článok 81 nariadenia č. 966/2012, stanovuje najmä vo svojom odseku 1, že premlčacia lehota na uplatnenie nárokov Únie voči tretím stranám začína plynúť po uplynutí tejto lehoty na zaplatenie, a vo svojom odseku 2, že táto lehota sa preruší v prípade akéhokoľvek úkonu inštitúcie alebo členského štátu konajúceho na základe žiadosti inštitúcie, ktorý bol oznámený tretej strane a ktorý je zameraný na vymáhanie dlhu.
- 129 Vyplýva z toho, že za stavu práva uplatniteľného v prejednávanej veci premlčanie uvádzané odvolateľom, založené na článku 81 nariadenia č. 966/2012, sa môže týkať iba fázy po zistení pohľadávky, presnejšie, počnúc momentom uplynutia konečného termínu uvedeného v oznámení o dlhu zaslanom dlžníkovi – tretej osobe, a nemôže byť teda namietané, pokiaľ ide o fázy predchádzajúce zisteniu pohľadávky (pozri analogicky rozsudok zo 14. júna 2016, Marchiani/Parlament, C-566/14 P, EU:C:2016:437, body 86 až 89). V prejednávanej veci je to však lehota medzi vznikom skutočností spôsobujúcich pohľadávku a okamihom, kedy bola táto pohľadávka preukázaná sporným rozhodnutím, teda ešte pred jej stanovením v zmysle článku 78

nariadenia č. 966/2012, ktorú odvolateľ považuje za prehnanú. Z tohto dôvodu, či už priamym uplatnením alebo aj ako parameter primeranej lehoty, sa premlčacia lehota piatich rokov stanovená v článku 81 nariadenia č. 966/2012 nemohla uplatniť v prospech odvolateľa.

- 130 Súd pre verejnú službu preto nesprávne uviedol ustanovenia článku 93 ods. 2 delegovaného nariadenia č. 1268/2012, ktorými sa vykonáva článok 81 nariadenia č. 966/2012, v odpovedi na argumentáciu odvolateľa týkajúcu sa premlčania založeného na tomto druhom článku. Záver, ku ktorému dospel Súd pre verejnú službu, podľa ktorého pohľadávka týkajúca sa predmetných nájmov nebola premlčaná podľa pravidiel stanovených v rozpočtových právnych predpisov, je však dôvodný z právnych dôvodov vysvetlených v bode 129 vyššie.
- 131 Za týchto podmienok vzhľadom na úvahy uvedené v bode 110 vyššie týkajúce sa možnosti nahradenia právnych dôvodov odvolacím súdom a na skutočnosť, že odvolateľ neuviedol vo svojom odvolaní ďalšie tvrdenia smerujúce ku kritike analýzy, ktorú urobil Súd pre verejnú službu, o žalobnom dôvode založenom na porušení päťročnej premlčacej lehoty alebo primeranej lehoty, treba zamietnuť odvolací dôvod založený na nesprávnom právnom posúdení, pokiaľ ide o finančnú zodpovednosť odvolateľa, v rozsahu, v akom sa týka uplatnenia článku 81 nariadenia č. 966/2012.

[omissis]

O odvolacích dôvodoch uvádzaných proti napadnutému rozsudku v súvislosti s procesnými vadami a porušením práva na obhajobu uvádzanými pred súdom rozhodujúcim vo veci samej

[omissis]

– *O odvolacom dôvode založenom na nesprávnych právnych posúdeniach, ktorých sa dopustil súd rozhodujúci vo veci samej, pokiaľ ide o procesné vady a porušenie práva na obhajobu, ktoré boli pred ním uvádzané*

[omissis]

- 156 Odvolateľ v bode 28 odvolania predovšetkým spochybňuje zásadné posúdenie uvedené v bode 70 napadnutého rozsudku, tvrdiac, že výhrady uvádzané voči úradníkovi sa nemôžu meniť v priebehu konania prispôbením sa jeho odpovediam, nie na účely ich zmiernenia, ale zachovania disciplinárneho konania voči nemu za každú cenu. Takýto spôsob konania by dotknutému úradníkovi neumožnil včas sa brániť. Súd pre verejnú službu sa preto dopustil nesprávneho právneho posúdenia.

[omissis]

- 159 Pokiaľ ide o tvrdenia v odvolaní uvedené v bode 156 vyššie a týkajúce sa zásadného posúdenia citovaného na konci bodu 155 vyššie, z prílohy IX k služobnému poriadku týkajúcej sa disciplinárneho konania vyplýva, že tomuto konaniu predchádza vyšetrovanie, ktoré vedie OLAF alebo menovací orgán, ktorý môže využiť úrad špecializovaný v tejto oblasti, akým je IDOC v rámci Komisie. Až po tejto fáze vyšetrovania, ako je stanovené v článku 3 tejto prílohy, môže prípadne začať disciplinárne konanie, po konzultácii s disciplinárnou komisiou alebo bez nej, podľa stupňa možného postihu. Preto v prípade, že dôjde ku konzultácii s disciplinárnou komisiou, bude v správe menovacieho orgánu priloženej k postúpeniu veci komisii určené

uvádzané previnenie dotknutého úradníka, ako to potvrdzuje článok 12 ods. 1 tejto prílohy, podľa ktorého táto správa musí „jasne uvádzať skutočnosti, ktoré sú predmetom sťažnosti a prípadne okolnosti, za ktorých k nim došlo, vrátane všetkých priťažujúcich alebo poľahčujúcich okolností“. Je to v súvislosti s previnením určeným v tejto správe, poskytnutej dotknutému úradníkovi podľa článku 12 ods. 2 tejto prílohy, na základe ktorého bude jeho správanie posúdené, a to tak disciplinárnou komisiou, ako aj menovacím orgánom, vzhľadom tiež na doplňujúce skutočnosti uvedené počas tejto disciplinárnej fázy, a ktoré bude prípadne viesť k uloženiu sankcie. V súvislosti s týmto previnením, ktoré mu vytýka menovací orgán po vyšetrovaní, bude dotknutý úradník môcť pokračovať vo výkone svojho práva na obhajobu za podmienok stanovených v článkoch 12 až 22 tejto prílohy, najmä oboznámením sa s celým spisom a predložením písomných a ústnych pripomienok disciplinárnej komisii, a keď táto komisia prijme stanovisko, menovaciemu orgánu. Na základe toho prípadné úpravy obsahu previnenia počas vyšetrovacej fázy, v priebehu ktorej výbory poverené vyšetrovaním vedú toto vyšetrovanie na základe možného previnenia, nemôžu predstavovať narušenie práva na obhajobu, ako správne rozhodol Súd pre verejnú službu, a to aj v prípade, keď je vzhľadom na vedené vyšetrovanie previnenie určené na konci vyšetrovania rozsiahlejšie alebo závažnejšie ako prípadné previnenie pôvodne vymedzené. V tejto súvislosti články 1 a 2 prílohy IX k služobnému poriadku, ktoré sa oba týkajú fázy vyšetrovania, uvádzajú, že pokiaľ sa odhalí možnosť osobnej účasti úradníka vo veci, tento úradník je o tom informovaný, pokiaľ sa tým nenaruší ďalší priebeh vyšetrovania. To nevedie k povinnosti presne vymedziť možné previnenie už na začiatku vyšetrovania (pozri v tomto zmysle rozsudok z 15. mája 1997, N/Komisia, T-273/94, EU:T:1997:71, bod 79). Nesprávne právne posúdenie uvádzané v odvolaní v súvislosti s bodom 70 napadnutého rozsudku teda nie je preukázané.

[omissis]

- 162 Dôvody uvedené v bode 161 vyššie však z právneho hľadiska nestačia na zamietnutie kritiky odvolateľa, že v spise, ktorý menovací orgán zaslal disciplinárnej komisii, a v jeho osobnom spise, ku ktorým mal prístup, chýbal výsledok opatrenia na vykonanie dokazovania vykonaného IDOC o existencii tohto pravidla o nepridelení služobného bytu za okolností, v ktorých sa odvolateľ nachádzal.
- 163 V tejto súvislosti treba zdôrazniť, že toto opatrenie na vykonanie dokazovania bolo skutočne vykonané, ako to vyplýva z rozhodnutia o zamietnutí sťažnosti odvolateľa menovacím orgánom z 10. septembra 2015, uvádzajúceho, že „výmeny listov s ESVČ neumožnili s istotou potvrdiť existenciu tohto pravidla a postupu v rámci ESVČ“ a že „existencia tohto pravidla nebola preukázaná“. Samotný odvolateľ vo svojej sťažnosti proti spornému rozhodnutiu poukazuje na podobné vysvetlenie podané zástupcami menovacieho orgánu počas zasadnutia disciplinárnej komisie. Článok 13 ods. 1 prílohy IX k služobnému poriadku stanovuje, že príslušný úradník má po prijatí správy menovacieho orgánu dostať svoj úplný osobný spis a vyhotoviť si kópie zo všetkých dokumentov týkajúcich sa konania. Toto ustanovenie smeruje k zabezpečeniu dodržania práva na obhajobu po skončení fázy vyšetrovania. Treba pripomenúť, že dodržiavanie práva na obhajobu v každom konaní, ktoré môže viesť k uloženiu sankcií, predstavuje základnú zásadu práva Únie, ktorá musí byť dodržaná aj vtedy, keď ide o konanie správnej povahy (rozsudok z 13. februára 1979, Hoffmann-La Roche/Komisia, 85/76, EU:C:1979:36, bod 9). Okrem toho bolo rozhodnuté, že v rámci disciplinárneho konania má dotknutý úradník možnosť vyjadriť sa ku všetkým dokumentom, ktoré mieni inštitúcia použiť proti nemu, okrem prípadu, v súvislosti so zákonnosťou rozhodnutia prijatého po tomto konaní, keď tento dokument nie je v konečnom dôsledku rozhodujúci (pozri v tomto zmysle rozsudok z 3. júla 2001, E/Komisia, T-24/98 a T-241/99, EU:T:2001:175, body 92 a 93). Článok 13 ods. 1 prílohy IX k služobnému

poriadku tiež prispieva k dodržiavaniu zásady uvedenej v článku 41 ods. 2 písm. b) Charty základných práv smerujúcej k zabezpečeniu práva na dobrú správu vecí verejných, podľa ktorého má každá osoba právo na prístup k spisu, ktorý sa jej týka. Vyplýva z toho, že opatrenie na vykonanie dokazovania vyšetrovacími službami, bez ohľadu na jeho výsledok, musí tvoriť súčasť spisu odovzdaného disciplinárnej komisii a dotknutej osobe. V tomto prípade treba ešte uviesť: predovšetkým, že menovací orgán použil počas zasadnutia disciplinárnej komisie výsledok tohto opatrenia na vykonanie dokazovania, uvádzajúc, že existencia pravidla uvádzaného odvolateľom nebola potvrdená, a to bez toho, aby predtým informoval odvolateľa o tomto výsledku v spise; ďalej, že disciplinárna komisia v podstate v bode 38 svojej správy zopakovala tento záver; a napokon, že tento záver bol znovu zopakovaný v rozhodnutí menovacieho orgánu o zamietnutí sťažnosti odvolateľa z 10. septembra 2015. Nemožno vylúčiť, že pokiaľ by odvolateľ poznal po predložení veci disciplinárnej komisii obsah opatrenia na vykonanie dokazovania, ktoré vykonal IDOC, mohol, najmä pokiaľ by sa ukázalo byť stručné, urobené neformálnym alebo málo zdokumentovaným spôsobom, prehĺbiť svoju argumentáciu v tejto súvislosti a napríklad požiadať, presvedčivejším spôsobom než v jeho liste disciplinárnej komisii z 23. septembra 2014, o pokračovanie vo vyšetrovaní v tomto smere, najmä požiadať o vyšetrovanie nariadené disciplinárnou komisiou na základe článku 17 ods. 1 prílohy IX k služobnému poriadku.

[omissis]

- 169 Tým, že Súd pre verejnú službu v bode 80 napadnutého rozsudku rozhodol, že výhrady odvolateľa o posúdení skutkových okolností disciplinárnou komisiou boli neúčinné, sa Súd pre verejnú službu dopustil nesprávneho právneho posúdenia.
- 170 Pokiaľ disciplinárne konanie zahŕňa intervenciu disciplinárnej komisie, teda vzhľadom na ustanovenia článkov 3 a 11 prílohy IX k služobnému poriadku, pokiaľ menovací orgán začne disciplinárne konanie, predpokladajúc, že môže viesť k uloženiu prísnejšieho postihu, než je písomné upomenutie alebo pokarhanie, táto intervencia predstavuje základný prvok konania, pretože predstavuje moment podrobnej kontradiktórnej diskusie, prípadne s vedením dopĺňujúceho vyšetrovania k tomu, ktoré už bolo predtým vykonané, a pretože menovací orgán následne rozhodne pri zohľadnení práce disciplinárnej komisie, teda zohľadnením jej odôvodneného stanoviska prijatého väčšinou hlasov, a dokonca aj odlišných názorov niektorých jej členov, ktoré boli prípadne vyjadrené, ako vyplýva z článkov 12 až 18 tejto prílohy. Odvolateľ v tomto smere správne zdôrazňuje, že pokiaľ sa menovací orgán odchyľi od stanoviska disciplinárnej komisie, musí podrobne vysvetliť svoje dôvody, ako už viackrát rozhodol Súd pre verejnú službu (pozri v tomto zmysle rozsudky z 3. júna 2015, Bedin/Komisía, F-128/14, EU:F:2015:51, bod 29; z 18. júna 2015, CX/Komisía, F-27/13, EU:F:2015:60, body 57 a 58, a z 10. júna 2016, HI/Komisía, F-133/15, EU:F:2016:127, bod 147). Z tohto dôvodu intervencia disciplinárnej komisie predstavuje, pokiaľ táto musí tak ako v prejednávanej veci konať, podstatnú formálnu náležitosť konania, pričom úradník sankcionovaný po skončení tohto konania musí mať v zásade možnosť napadnúť stanovisko, pokiaľ menovací orgán prevezme posúdenie skutkových okolností vykonané disciplinárnou komisiou. Okrem toho Súdny dvor rozhodol, že samotné stanovisko disciplinárnej komisie môže byť predmetom prípustnej žaloby o neplatnosť (rozsudok z 29. januára 1985, F./Komisía, 228/83, EU:C:1985:28, bod 16). V prípade žaloby, ktorá tak ako v prejednávanej veci smeruje len k zrušeniu konečného rozhodnutia menovacieho orgánu ukladajúceho sankciu, je iba za predpokladu, že sa menovací orgán jasne odkloní alebo jasne nezohľadní vo svojom konečnom rozhodnutí posúdenie vykonané disciplinárnou komisiou alebo jedným z jej členov, možné rozhodnúť, že žalobný dôvod alebo výhrada podaná voči tomuto posúdeniu je neúčinná, keďže napadnutým aktom je konečné rozhodnutie a nie stanovisko disciplinárnej komisie alebo názor niektorých z jej členov. V iných

prípadoch by bolo prehnane formalistické požadovať od žalobcu, aby sa vo svojich žalobných dôvodoch a výhradách zamerail na konkrétne časti sporného rozhodnutia s cieľom napadnúť posúdenie vydané v rámci rokovania disciplinárnej komisie, keď menovací orgán zohľadnil toto posúdenie pri prijímaní svojho rozhodnutia.

[omissis]

O žalobe o neplatnosť sporného rozhodnutia a o vedľajších návrhoch

[omissis]

O prvom žalobnom dôvode založenom na procesných vadách ovplyvňujúcich prípravné akty sporného rozhodnutia

[omissis]

239 Ako už bolo uvedené v bode 147 vyššie, odvolateľ v prvom rade disciplinárnej komisii v bode 59 žaloby vytýka, že nerozhodla o oprávnenosti návrhu na začatie konania pred ňou a všeobecnejšie o procesných otázkach, ktoré vzniesol vo svojom vyjadrení na obhajobu, ktoré jej zaslal, uvedenom v bode 19 vyššie.

240 Disciplinárna komisia v tejto súvislosti v bodoch 1 a 2 svojho stanoviska správne v podstate vysvetlila, že jej neprislúchalo preskúmať zákonnosť vyšetrovania, ale len zákonnosť priebehu konania pred ňou. Ako totiž uviedol Súd pre verejnú službu v bode 78 napadnutého rozsudku, podľa článku 18 prílohy IX k služobnému poriadku je úlohou disciplinárnej komisie prijať odôvodnené stanovisko k otázke, či sú označené skutočnosti preukázané, a prípadne k sankcii, ktorú by vytýkané skutočnosti mali mať za následok. Menovací orgán, ktorý je oprávnený uložiť sankciu dotknutému úradníkovi, má povinnosť overiť, že postup vyšetrovania, ako aj disciplinárne konanie ako celok boli zákonné, a prípadne súd, na ktorý bola podaná žaloba proti rozhodnutiu prijatému menovacím orgánom, má rovnakú povinnosť. Disciplinárna komisia musí ako každý správny alebo poradný orgán dozerať nad zákonnosťou konania, ktoré pred ňou prebieha, ktoré je jednou z fáz disciplinárneho konania. Okrem toho, pokiaľ sa domnieva, že predtým, než jej bola vec predložená, vyšetrovanie nebolo dostatočné, prislúcha jej doplniť ho nad rámec písomných a ústnych vyjadrení, ktoré pred ňou uviedol dotknutý úradník a menovací orgán, svojimi vlastnými otázkami, prípadne vyšetrovaním, ako je stanovené v článku 17 prílohy IX k služobnému poriadku. Pokiaľ ide o prejednávanú vec, disciplinárna komisia v bodoch 1 a 2 svojho stanoviska uviedla, že nemala právomoc odsúdiť prípadné vady ovplyvňujúce konanie predtým, než jej bola vec postúpená, ale uistila sa, že oznámenie IDOC z 31. októbra 2013, na základe ktorého začalo vyšetrovanie týkajúce sa finančnej zodpovednosti odvolateľa a ktoré malo byť súčasťou spisu zaslaného disciplinárnej komisii, mohlo byť predmetom pripomienok zo strany odvolateľa a pripomenula, že ona sama sa s ním mohla včas oboznámiť. Treba okrem toho uviesť, že odvolateľ v žalobe disciplinárnej komisii nevytýka, že nevedla dopĺňujúce vyšetrovanie prostredníctvom otázok alebo prešetrovania. Treba teda zamietnuť tvrdenia odvolateľa uvedené v bode 59 žaloby a pripomenuté v bode 74 napadnutého rozsudku vytýkajúce disciplinárnej komisii, že nerozhodla o niektorých uvádzaných procesných vadách.

[omissis]

O žalobných dôvodoch týkajúcich sa finančnej zodpovednosti odvolateľa (štvrtá časť štvrtého žalobného dôvodu a šiesty žalobný dôvod)

286 Článok 22 služobného poriadku stanovuje, že úradníka Únie možno požiadať, aby vcelku alebo sčasti nahradil škodu, ktorá vznikla Únii v dôsledku závažného previnenia z jeho strany počas plnenia jeho povinností alebo v súvislosti s ním.

[omissis]

295 Odvolateľ vedel, že stav, keď nemohol so svojou rodinou bývať v služobnom byte s rozmermi rodinného bytu, o ktorý požiadal, nemohol pokračovať, hoci vedúca administratívy delegácie od neho nežiadala vrátiť služobný byt. Uznal, najmä počas druhého vypočutia pred OLAF-om, že trvala na tom, aby sa do tohto bytu k nemu nasťahovala jeho rodina, a nepopiera, že služobný byt určený pre rodinu má byť za normálnych okolností obývaný rodinou. V tejto súvislosti je možné vykladať relevantné ustanovenia prílohy X k služobnému poriadku a pravidiel ich uplatňovania, spolu s prihliadnutím na záujmy Únie, ktoré musia úradníci sledovať podľa článku 11 služobného poriadku, iba v tom zmysle, že úradník, ktorý požiadal o služobný byt s rozlohou pre potreby svojej rodiny, býva v tomto byte so svojou rodinou alebo oznámi, že sa ho musí vzdať, pokiaľ pretrvávajúce ťažkosti bránia nad rámec primeranej doby nasťahovaniu rodiny do bytu. Pre dotknutého úradníka ide o otázku lojality.

296 Pokiaľ v prejednávanej veci bránilo nasťahovaniu rodiny nekvalitné lakovanie parkiet, za čo by zodpovedal majiteľ bytu, bolo potrebné, aby sa odvolateľ odmietol nasťahovať do bytu alebo aby inak vhodne postupoval voči delegácii na účely toho, aby táto mohla od majiteľa požadovať niešť svoju zodpovednosť.

297 Napokon, hoci prítomnosť priateľa „strážcu bytu“ mohla vyriešiť obavu odvolateľa, aby jeho služobný byt nebol nečakane obsadený tretími osobami, táto dohoda o dlhodobom „strážení bytu“ našla odôvodnenie len z dôvodu, že odvolateľ v ňom trvale nebýval z toho dôvodu, že jeho rodina sa tam k nemu nenasťahovala.

298 Žiaden z dôvodov týkajúcich sa zdravotných problémov jeho manželky a dieťaťa, vnútorných nedostatkov bytu alebo prístupu vedúcej administratívy delegácie teda nemôžu odôvodniť osobné správanie odvolateľa a nemôžu preukázať, že ostal lojálny voči Únii od januára 2009, teda po prvých štyroch mesiacoch nájmu, keď nenavrhol vzdať sa rodinného bytu, ktorý užíval, a ponechal si ho pre vlastný prospech, hoci preukázal istú transparentnosť, pokiaľ ide o túto situáciu, voči vedúcej administratívy delegácie.

[omissis]

300 V tomto štádiu analýzy treba teda uznať, vzhľadom na použitie verejných finančných prostriedkov, ktoré nebolo nevyhnutné, spôsobené prístupom odvolateľa a tým, že ostal v služobnom byte nad rámec primeranej doby, že menovací orgán správne rozhodol, že osobné previnenie odvolateľa bolo závažné, keďže v januári 2009, štyri mesiace po začatí nájmu a až do jeho skončenia v auguste 2010, predĺžil neoprávnené používanie svojho služobného bytu bez toho, aby podnikol určité kroky voči delegácii smerujúce k odovzdaniu tohto bytu. Previnenie spôsobilé viesť ku vzniku finančnej zodpovednosti odvolateľa podľa článku 22 služobného poriadku bolo teda pre toto obdobie správne definované.

[omissis]

- 302 Pokiaľ ide o škodu, ktorú spôsobil prístup odvolateľa, treba predovšetkým zamietnuť jeho tvrdenie uvedené v bodoch 120 až 123 žaloby, založené na skutočnosti, že nájomná zmluva nemohla byť vypovedaná počas prvého roka nájmu bez toho, aby povinnosť platiť nájomné napriek tomu trvala počas celého tohto roka, čo vylučovalo každú škodu pre Úniu počas prvého roka nájmu od septembra 2008 do augusta 2009. Škoda vzniknutá Únii skutočne existuje počas celého obdobia, v ktorom sa podľa sporného rozhodnutia dopustil previnenia, a to od januára 2009 do augusta 2010, a najmä od januára do augusta 2009, keďže počas tohto obdobia Únia platila rodinný služobný byt úradníkovi, ktorý v ňom býval len sám a iba časť týždňa, pričom v blízkosti neho mal iný rodinný byt, v ktorom ostala žiť jeho rodina a kde on sám niekedy býval. Okrem toho táto škoda bola skutočne spôsobená odvolateľom, ktorý po tom, ako požiadal o tento služobný byt, neukončil vyššie uvedenú situáciu tým, že by po niekoľkých mesiacoch ponúkol vrátiť tento byt. Ako bolo uvedené v bode 296 vyššie, ak trvalý problém s nekvalitným lakovaním parkiet skutočne znemožňoval nasťahovanie rodiny do služobného bytu, za čo by zodpovedal majiteľ, odvolateľ mal hneď odmietnuť nasťahovať sa doň alebo podniknúť iné vhodné kroky na delegácii, aby táto mohla rýchlo a jasne požadovať od majiteľa niešť svoju zodpovednosť. Táto škoda je tiež preukázaná až do skončenia nájmu, keďže v miere, v akej odvolateľ neprenechal svoj služobný byt k dispozícii delegácii, bránil Komisii v používaní tejto nehnuteľnosti, pričom ona za ňu platila príslušný nájom, predovšetkým jej bránil inak používať tento byt, ako uviedol Súd pre verejnú službu v bode 159 napadnutého rozsudku, alebo aspoň vypovedať nájomnú zmluvu bez pokuty od septembra 2009, čo mohlo znížiť škodu skutočne spôsobenú Únii. V tejto súvislosti skutočnosť, že v nájomnej zmluve bolo stanovené obdobie zákazu vypovedania nájomnej zmluvy pre nájomcu počas prvého roka nájmu, okrem prípadu platby nájomného počas celej tejto doby napriek výpovedi, nemôže viesť k názoru, že v tomto období nevznikla škoda, na rozdiel od tvrdenia odvolateľa. Delegácia zaplatila počas tohto obdobia za rodinný byt, v nadväznosti na žiadosť odvolateľa, bez toho, aby to bolo opodstatnené a aby z toho mala akýkoľvek úžitok.
- 303 Odvolateľ ďalej v bode 125 žaloby tvrdí, že v rozsahu, v akom mal nárok na menší služobný byt pre slobodného muža, sa škoda spôsobená Únii obmedzuje na rozdiel v nájme medzi rodinným služobným bytom, v ktorom býval, a takýmto menším služobným bytom. Toto tvrdenie môže uspieť len v prípade, ak by odvolateľ skutočne požiadal o služobný byt pre slobodného muža počas nájmu stanoveného pre rodinný byt, ale bez tejto okolnosti, ktorá je tu len čistou špekuláciou, keďže jeho manželka vlastnila byt v New Yorku, v ktorom bývala jeho rodina, treba byť toho názoru, že za celé obdobie nájmu vznikla Únii skutočne škoda zodpovedajúca celému nájomnému zaplatenému za služobný byt, ktorý bol pridelený odvolateľovi, pričom tento byt nebolo potrebné prenajímať. Ako uviedla Komisia v spornom rozhodnutí, táto škoda sa teda vzťahuje na obdobie od januára 2009 do augusta 2010, v rámci ktorého bolo v bode 300 vyššie stanovené, že odvolateľ sa dopustil závažného previnenia.

[omissis]

- 307 Ako je vysvetlené v bodoch 106 a 114 vyššie, odvolateľ uvádza päťročnú premlčaciu lehotu stanovenú v článku 85 ods. 2 služobného poriadku a subsidiárne, ako parameter primeranej lehoty na účely uplatnenia článku 22 služobného poriadku, päťročnú premlčaciu lehotu stanovenú v článku 81 nariadenia č. 966/2012. Ako bolo rozhodnuté v bodoch 113 a 129 vyššie, žiadne z týchto dvoch ustanovení nie je uplatniteľné v prejednávanej veci. Žiadne ustanovenie práva Únie totiž nespresňuje lehotu, v ktorej vo vzťahu k predmetným skutkovým okolnostiam musí dôjsť k vyšetrovaniu, k disciplinárnemu konaniu a rozhodnutiu týkajúcemu sa finančnej zodpovednosti úradníka podľa článku 22 služobného poriadku. Možno však vziať do úvahy to, že článok 85 ods. 2 služobného poriadku predstavuje stanovenie premlčacej lehoty normotvorcom v súvislosti s niektorými vzťahmi medzi Úniou a jej úradníkmi, aj keď vzhľadom na rozdiely

charakterizujúce uplatnenie článku 22 služobného poriadku vo vzťahu k uplatneniu článku 85 služobného poriadku, zdôraznené v bode 112 vyššie, lehota podobnej dĺžky, ktorá musí byť dodržaná v rámci uplatňovania článku 22 služobného poriadku, nemôže byť neprerušiteľnou lehotou, akou je tá stanovená v článku 85 ods. 2 služobného poriadku.

- 308 Z judikatúry vyplýva, že ak normotvorca nestanovil premlčiaciu lehotu, požiadavka právnej istoty vyžaduje, aby inštitúcie Únie vykonávali svoje právomoci v primeranej lehote (pozri rozsudok zo 14. júna 2016, Marchiani/Parlament, C-566/14 P, EU:C:2016:437, bod 96 a citovanú judikatúru). Treba teda overiť, či útvary Komisie a menovací orgán pri vedení vyšetrovania, začatí disciplinárneho konania, a napokon pri rozhodnutí o finančnej zodpovednosti odvolateľa za obdobie od januára 2009 do augusta 2010 porušili pri výkone svojich právomocí zásadu primeranej lehoty na konanie.
- 309 Primeranosť lehoty musí byť posúdená v závislosti od všetkých okolností každej veci, a najmä od významu sporu pre dotknutú osobu, zložitosti veci a rôznych procesných štádií, ktoré inštitúcia Únie vykonala, ako aj od správania účastníkov konania v priebehu konania. Primeranosť lehoty totiž nemôže byť skúmaná s odkazom na presnú maximálnu dĺžku určenú abstraktným spôsobom (pozri rozsudok zo 14. júna 2016, Marchiani/Parlament, C-566/14 P, EU:C:2016:437, body 99 a 100 a citovanú judikatúru).
- 310 V prejednávanej veci obdobie, pre ktoré bolo potvrdené závažné previnenie odvolateľa, trvá od januára 2009 do augusta 2010. OLAF oznámil odvolateľovi začatie vyšetrovania, ktoré sa ho týkalo, v súvislosti s používaním jeho služobného bytu v marci 2012, teda menej ako dva roky po skončení tohto nepretržitého obdobia. Po skončení fázy vyšetrovania, do ktorej sa zapojili postupne OLAF a IDOC, začal menovací orgán disciplinárne konanie voči odvolateľovi v júli 2014 a sporné rozhodnutie stanovujúce najmä finančnú zodpovednosť odvolateľa prijal vo februári 2015. Toto rozhodnutie bolo potvrdené v septembri 2015 zamietnutím sťažnosti odvolateľa. Vzhľadom na tento sled skutkových udalostí sa treba domnievať, že správny orgán vykonával svoje právomoci v primeraných lehotách.

[omissis]

O nových dôvodoch uvádzaných odvolateľom v rámci odvolacieho konania

[omissis]

- 315 Oznámenie odvolateľa o podvodnom konaní jedného z jeho kolegov v New Yorku bolo vykonané prostredníctvom e-mailu, ktorý odvolateľ zaslal IDOC 13. mája 2013, uvedeného v prílohe 36 žaloby. Tento e-mail bol zaslaný, keď už bol odvolateľ vyšetrovaný v súvislosti s používaním svojho služobného bytu a smeroval predovšetkým k spochybneniu dôveryhodnosti dvoch svedectiev uvádzaných proti nemu, na ktoré OLAF prihliadol. V tomto kontexte odvolateľ poukazoval na prípadne protiprávne správanie tohto kolegu, z rôznych dôvodov, súvisiace s dvoma osobami, ktoré vypovedali ako svedkovia. Z tohto e-mailu vyplýva, že oznámenie odvolateľa sa týkalo čiastočne skutočností, ktoré boli vedúcim delegácie a jemu samotnému zjavne známe už istú dobu, a čiastočne skutočností, ktoré boli oznámené OLAF-u inými osobami z delegácie predtým, než ich odvolateľ sám oznámil IDOC niekoľko mesiacov po tom, čo sa o nich náhodne dozvedel. Na základe toho oznámenie odvolateľa nepatrí do rámca oznámenia skutočností, ktoré môžu viesť k predpokladu existencie nezákonnej činnosti, o ktorej sa úradník dozvedel, tak ako je stanovené v článku 22a služobného poriadku, ale patrí len do rámca obhajoby vlastných záujmov úradníka. Odvolateľ sa teda nemôže odvolávať na postavenie

informátora, za predpokladu, že by toto postavenie mohlo znamenať poľahčujúcu okolnosť vo vzťahu ku skutočnostiam, ktoré nijako nesúviseli s tými, ktoré oznámil, aj keby sa tieto oznámené skutočnosti ukázali byť pravdivé.

[omissis]

- 317 Z vyššie uvedeného vyplýva, že vzhľadom na to, že žiaden z dôvodov neplatnosti uvádzaných proti spornému rozhodnutiu nemôže uspieť, treba zamietnuť návrhy na zrušenie podané odvolateľom, vrátane tých, ktoré smerujú proti rozhodnutiu o zamietnutí jeho sťažnosti. Všeobecný súd odkazuje v tejto súvislosti na odôvodnenie, ktoré Súd pre verejnú službu uviedol v bodoch 43 až 45 napadnutého rozsudku.

O návrhu na zníženie finančnej náhrady požadovanej od odvolateľa

- 318 Treba konštatovať, že keď odvolateľ vo svojich návrhoch žiadal, aby súd vykonal svoju neobmedzenú právomoc stanovenú v článku 22 ods. 3 služobného poriadku na účely zníženia finančnej náhrady, ktorá je od neho požadovaná v spornom rozhodnutí, neuviedol osobitné tvrdenie, ktoré by odôvodnilo požadované zníženie, okrem tých uvedených na podporu svojich dôvodov neplatnosti. Ako však uviedla generálna advokátka Kokott v bode 60 svojich návrhov vo veci Gogos/Komisia (C-583/08 P, EU:C:2010:118), súd Únie sa nemusí v súvislosti s čisto finančnými aspektmi právneho sporu medzi Úniou a jej úradníkmi obmedziť len na preskúmanie zákonnosti dotknutých aktov, ale je oprávnený preskúmať aj ich účelnosť, a teda nahradiť posúdenie menovacieho orgánu svojím vlastným. V tejto súvislosti článok 91 ods. 1 druhá veta služobného poriadku umožňuje súdu Únie v sporoch finančného charakteru a v rámci výkonu svojej neobmedzenej právomoci posúdiť z úradnej moci, po zohľadnení všetkých okolností veci, utrpenú ujmu *ex aequo et bono* (pozri v tomto zmysle a analogicky rozsudok z 20. mája 2010, Gogos/Komisia, C-583/08 P, EU:C:2010:287, bod 44 a citovanú judikatúru). Okrem toho táto právomoc môže byť vykonávaná aj vtedy, keď nebol v tejto súvislosti podaný žiaden návrh (pozri v tomto zmysle návrhy, ktoré predniesla generálna advokátka Kokott vo veci Gogos/Komisia, C-583/08 P, EU:C:2010:118, bod 61), a *a fortiori* v prípade, keď je tento návrh podaný, pri absencii akejkoľvek špecifickej argumentácie uvedenej na jeho podporu. Pokiaľ ide o prejednávanú vec, vzhľadom na požiadavky dodržiavania kontradiktórnosti bola otázka úlohy vedúcej administratívy delegácie podrobne prejednaná tak v písomnostiach účastníkov konania, ako aj na pojednávaní, predovšetkým otázkami, ktoré pri tejto príležitosti položil Všeobecný súd.
- 319 Z tohto prejednávania a z dokumentov v spise vyplýva, že vedúca administratívy delegácie nevyžadovala od odvolateľa, aby sa odsťahoval zo svojho služobného bytu, ale mu len pripomenula protiprávnosť jeho situácie (pozri bod 274 vyššie). Hoci táto okolnosť nespochybňuje existenciu závažného previnenia odvolateľa pozostávajúceho z predĺženia neoprávneného používania svojho služobného bytu od januára 2009 do augusta 2010 (pozri bod 300 vyššie), preukazuje, že Komisia z dôvodu absencie náležitého konania svojej zástupkyne na mieste, keď táto vedela o danej situácii, prispela ku vzniku škody, ktorú utrpela, pričom mohla znížiť jej rozsah, keďže žiadna prekážka jej v tejto iniciatíve zdá sa nemohla brániť, najmä ak by pozostávala v žiadosti, aby odvolateľ uvoľnil svoj služobný byt, keďže podmienky na bývanie v tomto byte neboli splnené. Vzhľadom na všetky okolnosti prejednávanej veci sa Všeobecný súd domnieva *ex aequo et bono*, že náhrada škody vzniknutej Únii odvolateľom musí byť znížená (pozri v tomto zmysle rozsudky zo 7. novembra 1985, Adams/Komisia, 145/83, EU:C:1985:448, body 53 a 54, a z 11. júla 2007, Schneider Electric/Komisia, T-351/03, EU:T:2007:212, body 332 a 334).

320 V súlade s článkom 22 služobného poriadku treba preto náhradu, ktorú má odvolateľ zaplatiť z dôvodu škody, ktorú spôsobil Únii v dôsledku závažného previnenia, ktorého sa dopustil tým, že nepodnikol žiadne kroky na účely odovzdania svojho služobného bytu od januára 2009, stanoviť vo výške 80 000 eur ku dňu vyhlásenia tohto rozsudku, čo znamená, že buď sumy vrátane prípadných úrokov, ktoré už odvolateľ zaplatil a ktoré presahujú túto sumu, mu Komisia vráti, alebo že Komisia bude ešte od odvolateľa požadovať prípadné ďalšie platby až do výšky uvedenej sumy. V oboch prípadoch musia byť platby alebo vrátené sumy zvýšené o úroky podľa úrokovej sadzby stanovenej Európskou centrálnou bankou (ECB) pre hlavné refinančné operácie, vypočítané odo dňa vyhlásenia tohto rozsudku.

[omissis]

Z týchto dôvodov

VŠEOBECNÝ SÚD (štvrtá komora)

rozhodol takto:

- 1. Rozsudok Súdu pre verejnú službu Európskej únie (druhá komora) z 19. júla 2016, HG/Komisia (F-149/15), sa zrušuje.**
- 2. Výška náhrady škody, ktorú musí HG zaplatiť Európskej únii, je stanovená na sumu 80 000 eur ku dňu vyhlásenia tohto rozsudku.**
- 3. V zostávajúcej časti sa žaloba vo veci F-149/15 zamietá.**
- 4. HG a Európska komisia znášajú svoje vlastné trovy konania vo veciach F-149/15, T-693/16 P, T-440/18 RENV a T-693/16 P-RENV-RX.**

Gervasoni

Madise

Nihoul

Rozsudok bol vyhlásený na verejnom pojednávaní v Luxemburgu 15. decembra 2021.

Podpisy